

План рада на наставном предмету
Тумачење права

2017/2018

Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	Број кредита	Фонд часова
ТУП	Обавезан	II	9	105

Циљеви предмета	Изучавање појма, предмета и врста тумачења права; теорије о тумачењу права; субјекти и средства тумачења права; класичне и нове методе у процесу тумачења права.
Исход изучавања	Оспособљавање студената за правилно разумевање значења одредби правних норми; овладавање практичним вештинама у процесима припреме за непосредну примену правних норми; правилан одабир и комбинација средстава тумачења и развијање способности за самостално и тимско решавање практичних задатака из области тумачења правних норми.
Садржај и структура предмета	<i>Теоријска настава</i> Појам, предмет и значај тумачења права; Настанак и развој тумачења права; Правна аргументација; Врсте тумача права; Законодавно, управно и судско тумачење; Уставно-судско тумачење; Средства тумачења права; Језичко тумачење, основна правила, врсте; Логичко тумачење, основна правила, врсте; Историјско тумачење; Циљно тумачење; Системско тумачење; Компарацијско тумачење; Правила о тумачењу одредби о људским правима и слободама у Републици Србији; Практични примери и задаци. <i>Практична настава</i> Избор релевантне правне праксе из области тумачења права: уставно-судско тумачење; аутентично тумачење Народне скупштине; тумачење Европског суда за људска права; Вежбање кроз практичне примере и задатке.

ПРЕДАВАЊА		
недеља	Тематска јединица	број часова
I	Уводно предавање; упознавање са начином извођења наставних активности и вредновањем предиспитивних активности. Појам, предмет и значај херменеутике. Настанак и развој херменеутике.	3
II	Појам и предмет правне херменеутике. Значај правне херменеутике.	3
III	Значење и тумачење права. Логичке основе значења. Носиоци значења. Основи објективног значења	3
IV	Логички суд. Врсте судова. Императивни и нормативни суд.	3
V	Тумачење нормативитета и тумачење права.	3
VI	Врсте тумача права. Службено тумачење. Лаичко тумачење. Правно научно тумачење.	3
VII	Поступак тумачења права. Средства тумачења права.	3
VIII	Језичко тумачење права. Апорија слободног тумачења. Везано тумачење.	3
IX	Врсте везаног значења. Субјективно и објективно значење. Статичко и еволуционистичко значење.	3
X	Смисао правог значења правне норме и думети тумачења права.	3
XI	Логичко тумачење правне норме и примена логичких методолошких правила у тумачењу права. Аналогија и разлог супротности. Природа изузетка.	3
XII	Систематско тумачење права. Историјско тумачење права.	3

XIII	Циљно тумачење права.	3
XIV	Научни појмовни смисао тумачења. Нормне и појмовне релације као предмет тумачења.	3
XV	Завршно предавање; упис предиспитних поена и припрема за испит.	3

В Е Ж Б Е		
недеља	Тематска јединица	број часова
I	Уводне вежбе; упознавање са начином извођења вежби и вредновањем предиспитних поена. О херменеутици, њеном настанку и значају.	2
II	Носиоци значења. Појмовно одређење објективног значења.	2
III	Одређење симбола. Појмовни смисао језичког значења. Карактеристике значења.	2
IV	Примена закона логике у тумачењу права; примери и решавање задатака.	2
V	Појмовно одређење дедукције и аналогije у правном резонувању; примери и задаци.	2
VI	Тумачење државних органа и тумачење недржавних субјеката; примери и задаци	2
VII	Аутентично тумачење Народне скупштине; примери и задаци.	2
VIII	Колоквијум	2
IX	Тумачење Европског суда за људска права; примери и задаци.	2
X	Правила о тумачењу одредби о људским правима и слободама у Републици Србији; практични примери и задаци.	2
XI	Примена појединачних тумачења на конкретне случајеве.	2
XII	Исправљање норми у случају правних празнина.	2
XIII	Исправљање бесмислених правних норми.	2
XIV	Одбрана семинарских радова.	2
XV	Завршне вежбе, упис предиспитних поена и припрема за испит.	2

Облици извођења наставе	Предавања, интерактивна настава, дискусије, консултације, семинари, вежбање тумачења прописа.	
Начин оцењивања на предмету	Предиспитне активности: до 50 поена: - Присуство и активност на настави – 15 поена; - Присуство и активност на вежбама – 15 поена; - Колоквијум – до 10 поена; (колоквијум није ослобађајући). - Семинарски рад – до 10 поена. Испит: до 50 поена. (усмени или писмени испит).	
Литература	Обавезна	Р. Лукић, Тумачење права, Савремена администрација, Београд, 1961. М. Симић, С. Ђорђевић, Д. Матић, Увод у право, Правни факултет, Крагујевац, 2009.
	Допунска	М. Симић, С. Јарић, Теорија значења и тумачења права, Наука, Ниш, Београд, 2000. U. Eko, granice tumačenja, Paideia, Beograd, 2001.
Подаци о наставницима и сарадницима на предмету	др Дејан Матић, доцент Кабинет А210, тел. 034 306 579 dmatic@jura.kg.ac.rs Консултације: среда - 13 00 -15 00 ^h Предиспитне консултације: четвртак -13 00 -15 00 ^h (недељу дана пре заказаног испита) др Јелена Вучковић, доцент Кабинет Б112,	

	тел. 034 306 523 jvuckovic@jura.kg.ac.rs Консултације: среда: 13 00 -15 00 ^h Предиспитне консултације четвртак - 13 00 -15 00 ^h (недељу дана пре заказаног испита) Сарадник Консултације: понедељак – 13,00-15,00 ч. Предиспитне консултације: уторак – 13,00-15,00 ч. (недељу дана пре заказаног испита)
--	--

Теме (оквирне) семинарских и завршних радова

1. Значај тумачења права
2. Суштина тумачења права
3. Појмовни смисао тумачења права
4. Предмет тумачења права
5. Стварно значење правне норме
6. Правна празнина и начини њеног попуњавања
7. Врсте везаног значења правне норме
8. Облици логичког тумачења права
9. Историјско тумачење права
10. Систематско тумачење права
11. Циљно тумачење права
12. Средства тумачења права
13. Врсте тумачења права
14. Врсте тумача права
15. Природа правог значења правне норме

Испитна питања за предмет Тумачење права

1. Појам, предмет и значај херменеутике
2. Настанак и развој херменеутике
3. Појам и предмет правне херменеутике
4. Значај правне херменеутике
5. Значење и тумачење права
6. Логичке основе значења
7. Носиоци значења

8. Основи објективног значења
9. Логички суд, појам и врсте
10. Императивни и нормативни суд
11. Тумачење нормативитета и тумачење права
12. Врсте тумача права
13. Службено тумачење
14. Лаичко тумачење
15. Правно научно тумачење
16. Поступак тумачења права
17. Средства тумачења права
18. Језичко тумачење права
19. Слободно тумачење
20. Везано тумачење
21. Субјективно и објективно тумачење
22. Статичко и еволуционистичко тумачење
23. Смисао правог значења правне норме
24. Домети тумачења права
25. Логичко тумачење
26. Примена логичких методолошких правила у тумачењу права
27. Аналогија
28. Разлог супротности
29. Природа изузетка
30. Систематско тумачење права
31. Историјско тумачење права
32. Циљно тумачење права
33. Научни појмовни смисао тумачења
34. Нормна релација као предмет тумачења
35. Појмовна релација као предмет тумачења